

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วย สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เรื่อง ดิน ป่าไม้ และน้ำ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการสอนโดยใช้สไลด์เสียงกับการสอนตามปกติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

2.1 หลักการ จุดหมาย แนวดำเนินการ ของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

- 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- 2.4 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เสียง
- 2.5 การสอนโดยใช้สไลด์เสียง
- 2.6 การสอนตามคู่มือครู
- 2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เสียง
- 2.8 ผลงานวิจัยของต่างประเทศ

2.1 หลักการ จุดหมาย แนวดำเนินการ ของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

หลักการ

หลักสูตรประถมศึกษามีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน ไปใช้ประโยชน์

ในการดำรงชีวิต

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติโดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

จุดหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและสนองแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและ

ครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการ

5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยรักการอ่าน รักการอ่านและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

7. มีความรู้และทักษะในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้

8. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ในชุมชนรอบๆ บ้าน

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนดแนวดำเนินการดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

2. จัดการเรียนการสอนให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน ให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ

3. จัดการเรียนรู้การสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง หรือบูรณาการภายในกลุ่มประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด
4. จัดการเรียนรู้สอนโดยเน้นกระบวนการการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ และกระบวนการกลุ่ม
5. จัดการเรียนรู้สอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุดและเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ
6. จัดให้มีการศึกษาติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ให้สอดคล้องการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมายต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย ความรับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. สภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2523) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคล อันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

วาสนา จาตุพม (2535) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบในด้านเนื้อหาวิชา และในด้านของการปฏิบัติตามจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2532) ให้ความหมายการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ และตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอบนั้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียน

ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531) ได้แบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึงชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่า นักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บอกพร้อมที่ตรงไหน หรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะเรียนบทใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ได้ผ่านการทดลองคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติ ของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกวิธีสอบและยังมีมาตรฐานในการแปลคะแนนด้วย

แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการสร้างคำถามที่วัดเนื้อหา และพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

1. วัดด้านความรู้ความจำ
2. วัดความเข้าใจ
3. วัดการนำไปใช้
4. วัดด้านการวิเคราะห์
5. วัดด้านสังเคราะห์
6. วัดด้านการประเมินค่า

บุญถม ศรีสะอาด (2532) ได้แบ่งลักษณะของแบบทดสอบออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัด หรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญ ของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี

การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึง สถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ไพศาล หวังพานิช (2523) ได้พูดถึงลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม จุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาที่สอน ได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะ ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงหรือออก เป็นผลงาน การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งเป็น ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถ วัดได้โดยการใช้ ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Prescott (1961) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย ความบกพร่องทางกาย

2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก และ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดของครอบครัว

3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมทางสังคม ได้แก่ ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน

4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ในเพื่อน วัยเดียวกันของนักเรียนกับนักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน

5. องค์ประกอบทางพัฒนาตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ ที่มีต่อการเรียน

6. องค์ประกอบทางปรับตัว ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์

วาสนา จาดพุ่ม (2535) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีหลาย องค์ประกอบด้วยกัน แต่ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงนั้นได้แก่ วิธีการสอนของครูและการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครู

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กรมวิชาการ (2535) เนื้อหา เรื่องดิน ป่าไม้ และน้ำ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้กำหนดไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 3 สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา หน่วยย่อยที่ 2 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื้อหาจะกล่าวถึงเรื่อง ดิน หิน ทราย แร่ธาตุ ป่าไม้ น้ำ คุณค่าของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ชีวบริเวณ ระบบนิเวศน์ ที่มีต่อ มนุษย์ พืช สัตว์

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มประสบการณ์ 1 ใน 5 กลุ่ม ของหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีจุดประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในด้าน อนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้สภาพ, ปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็น ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องในด้านสุขภาพอนามัยทางร่างกาย และจิตใจทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ มีนิสัยเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมาใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
6. มีความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. เข้าใจหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบปฏิบัติ ในขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพ
8. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นเอกราชของชาติ เทอดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตใน บ.02 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ

กระบวนการแก้ปัญหา

1. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดจากปัญหา
2. เสนอแนวทางแก้ปัญหาตามข้อมูลและสภาพของปัญหา
3. เลือกแนวทางและวิธีปฏิบัติงาน แก้ปัญหาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด
4. แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
5. ปรับปรุงการแก้ไขปัญหาก็เกิดผลทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ความสามารถและการปฏิบัติงานชีวิตประจำวัน

6. นำความรู้และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
7. เห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์
8. ยอมรับและเห็นความจำเป็นในการเสริมสร้างสุขภาพกายและจิต
9. ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอทุกวัน
10. วางแนวทางในการทำงานกลุ่ม
11. นำกระบวนการทำงานกลุ่มไปใช้ในการทำงานกลุ่มเป็นประจำ
12. มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และปรับปรุงงานอยู่เสมอ
13. วิเคราะห์ผลดีของการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ บำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

14. ปฏิบัติและแนะนำชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามการอนุรักษ์และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

15. เสนอแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์จากความรู้ ข่าวสาร และข้อมูล
16. นำความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและดำเนินชีวิตรประจำวัน

อย่างเหมาะสม

17. อธิบายแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในครอบครัวและสังคม
18. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ ศาสนา และ

พระมหากษัตริย์ ถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอเป็นประจำ

19. เสนอแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางศาสนา
20. ปฏิบัติตนและแนะนำชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาอยู่เสมอ
21. ปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และ

สิ่งแวดล้อม

การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้พัฒนาแนวคิดและแนวทางโดยจัดทำเป็นหน่วย เริ่มต้นจากตนเอง และขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้นตามวัยและระดับชั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นหน่วยต่างๆ ดังนี้คือ

- หน่วยที่ 1 สิ่งที่มีชีวิต
- หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน
- หน่วยที่ 3 สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา
- หน่วยที่ 4 ชชาติไทย
- หน่วยที่ 5 การทำมาหากิน
- หน่วยที่ 6 พลังงานและสารเคมี
- หน่วยที่ 7 จักรวาลและอวกาศ
- หน่วยที่ 8 ประเทศเพื่อนบ้าน
- หน่วยที่ 9 ประชากรศึกษา
- หน่วยที่ 10 การเมืองและการปกครอง
- หน่วยที่ 11 ชาว เหตุการณ์และวันสำคัญ

หน่วยแต่ละหน่วยได้แบ่งออกเป็นหน่วยย่อยต่างๆ เนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยย่อยที่สอดคล้องกันระหว่างกิจกรรมและจุดประสงค์ เวลาเรียนของหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ใช้ระยะเวลาเรียน 750 คาบ หรือ 250 ชั่วโมง

2.4 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวกับสไลด์เสียง

2.4.1 ความหมายของสไลด์

สันทัด ภินาสสุข (2526) ให้ความหมาย สไลด์ เป็นภาพนิ่งใบโปร่งใสซึ่งแต่ละภาพแยกเป็นอิสระจากกันอาจจะเป็นภาพถ่ายบนฟิล์ม หรือเขียนลงบนแผ่นกระจก หรือแผ่นอะซิเตท อาจจะเป็นภาพสีหรือขาวดำก็ได้ แต่ละภาพใส่ไว้ในกรอบ (Frame) กระจก หรือพลาสติกตามขนาดของสไลด์

สุนันท์ สังข์อ่อง (2530) ให้ความหมาย สไลด์ เป็นภาพซึ่งมีลักษณะโปร่งใสทำจากฟิล์มถ่ายภาพ ภาพที่ได้จะเป็นภาพตรงมองเห็นได้ เช่นเดียวกับภาพจริงมีทั้งสไลด์สีขาวดำ

และสไลด์สีธรรมชาติ มีขนาดต่างๆ กันแต่ขนาดที่นิยมมากที่สุด คือขนาด 2 นิ้ว X 2 นิ้ว ซึ่งทำจากฟิล์มถ่ายภาพขนาด 35 มม.

จริยา เพ็ญมเฉลย (2535) ให้ความหมาย สไลด์ (Slide) เป็นภาพหนึ่งที่มีลักษณะโปร่งใสทำจากฟิล์มถ่ายภาพ ภาพที่ได้จะเป็นภาพตรง (Positive) มองเห็นได้เช่นเดียวกับเป็นจริงมีทั้งสไลด์สี และขาวดำสไลด์มีขนาดต่างๆ กันแต่ที่นิยมใช้มากในการเรียนการสอน คือขนาด 2 นิ้ว X 2 นิ้ว ซึ่งทำจากฟิล์มถ่ายภาพขนาด 35 มม. เนื่องจากสไลด์เป็นภาพหนึ่งที่มีขนาดเล็กมองเห็นไม่ชัดเจนจำเป็นต้องใช้เครื่องฉายสไลด์ (Slide projector) ที่มีกำลังแสงสว่างมากส่องผ่านให้ภาพมีขนาดใหญ่เพื่อการชมของผู้ดูจำนวนมาก

ณรงค์ สมพงษ์ (2535) ให้ความหมาย สไลด์ เป็นฟิล์มโปร่งแสงซึ่งผนึกติดกับกรอบกระดาษ หรือกรอบพลาสติกเมื่อนำไปเข้าเครื่องฉายแสงสว่างที่มีความสว่างสูงจะส่องผ่านฟิล์มไปปรากฏภาพบนจอฉาย สไลด์มีหลายขนาดตามแต่ชนิดของฟิล์มที่ใช้ถ่าย แต่ขนาดที่นิยมใช้ในงานด้านการศึกษาคือ สไลด์ขนาด 2 นิ้ว X 2 นิ้ว ซึ่งเรียกตามขนาดของกรอบสไลด์รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีความกว้าง 2 นิ้ว และด้านยาว 2 นิ้ว สไลด์ส่วนใหญ่ถ่ายโดยฟิล์มขนาด 35 มม. จะได้ภาพที่เนื้อฟิล์มกว้าง 24 มม. X 36 มม.

ตามศัพท์บัญญัติฯ การถ่ายภาพบันทึกด้วยสไลด์ 2530 หน้า 85, 195 ใช้เรียกทั้งศัพท์ภาษาอังกฤษ หรือเรียกว่า แผ่นภาพเลื่อน สไลด์ (Slide) คือวัสดุโปร่งแสงชนิดหนึ่งที่ทำได้โดยการถ่ายภาพลงบนฟิล์มถ่ายภาพชนิด Positive ซึ่งมีขนาดและรูปแบบต่างๆ กัน หรืออาจเขียน หรือวาดลงบนแผ่นกระจกก็ได้เช่นเดียวกัน แล้วผนึกกรอบมาให้เรียบร้อยนำมาเสนอโดยการฉายด้วยเครื่องฉายสไลด์ให้ปรากฏเป็นภาพขึ้นบนจอ แผ่นสไลด์มีขนาดต่างๆ กันหลายขนาดแต่ขนาดที่นิยมใช้เพื่อการฉายในกระบวนกรเรียนการสอนมากที่สุด คือ สไลด์ขนาด 2 นิ้ว X 2 นิ้ว

2.4.2 คุณค่าของสไลด์ต่อการเรียนการสอน

นิพนธ์ คูขบรัตน์ (2528) กล่าวถึงสไลด์มีคุณค่าหลายประการเหมาะสมสำหรับใช้เป็นสื่อการสอนดังนี้ คือ

1. สไลด์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการมองเห็น และไม่ต้องการเน้นเรื่องของการเคลื่อนไหว
2. สไลด์นำมาช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์มีความหมายเพิ่มขึ้น และสามารถให้ร่วมกับสื่อประเภทอื่นๆ ได้

3. สไลด์สามารถให้ภาพที่ดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียนได้ และผู้เรียนมีความเข้าใจ
ในการเรียน

4. สไลด์ช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนในการสอนของครู

5. สไลด์สามารถทำการฉายได้ง่ายไม่ต้องใช้เทคนิควิธีการพิเศษเก็บรักษาง่าย

6. สไลด์สามารถนำไปประกอบการสอนได้กับทุกวิชา ทุกระดับชั้นสามารถเรียน
ได้ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย หรือกลุ่มใหญ่

7. สไลด์สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

8. สไลด์สามารถนำกลับมาฉายทบทวนตรงที่เนื้อหาที่ผู้เรียนไม่เข้าใจอีกได้

9. ผู้สอนสามารถจัดเรียงลำดับของสไลด์ใหม่ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนได้

วรินทร์ รัตมีพรหม (2531) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ว่ายังสามารถจำลอง
สิ่งใหญ่ให้เล็กลง ขยายสิ่งเล็กมากจนตามองไม่เห็น หรือให้เขากว้างใหญ่ขึ้นจนมองเห็นได้
แสดงให้เห็นสิ่งที่ซับซ้อนให้ดูง่าย นำสิ่งที่อยู่ไกลให้มาดูชมกันได้ บันทึกเหตุการณ์ในอดีต และ
ทำให้เห็นความสวยงามของธรรมชาติ ทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ภาพ อารมณ์เศร้า ยินดีตื่นเต้น

ณรงค์ สมพงษ์ (2535) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ในการนำมาใช้ประกอบการสอน
นั้น จากงานวิจัยหลายเรื่องพบว่าสไลด์สามารถช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความคงทนใน
การนำมาใช้ความประทับใจแก่ผู้ดู สามารถบันทึกสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นมาแสดงได้อย่างชัดเจน
และสามารถขยายรายละเอียดของภาพมาได้

Brown (1969) กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ดังนี้ คือ

1. ให้ความรู้และความเข้าใจความหมายของคำ โดยการเชื่อมโยงกับวัตถุหรือ
ของจริง

2. ใช้ประกอบการสอนได้หลายวิชา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับ
มหาวิทยาลัย

3. ให้ประสิทธิภาพเช่นเดียวกับภาพยนตร์ในการประกอบการสอนรายละเอียด
เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

4. มีความเหมาะสมที่จะใช้สอนเรื่องราวที่ต้องการความร่วมมือกับผู้เรียน

5. ให้ประสิทธิภาพสูง เมื่อใช้ร่วมกับสื่ออื่นๆ ในการเรียนการสอน

Wittich และ Schuller (1968) กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์โดยทั่วๆ ไปไว้ดังนี้

1. เป็นภาพหนึ่งเป็นสื่อที่มีคุณภาพในการสอน
2. มีลักษณะเป็นชุด เสนอได้หลายภาพ จะแยกฉาย หรือเรียงลำดับใหม่ก็ได้
3. เป็นที่รวมจุดสนใจ
4. สามารถผลิตได้ทั้งสีและขาวดำ
5. ผลิตได้ง่ายกว่าฟิล์มสตริปและภาพยนตร์
6. สะดวกในการฉาย
7. ไม่ต้องอาศัยให้ฉายที่มีตมมากนัก
8. ราคาไม่แพงจนเกินไป
9. ใช้สอนได้กว้างขวางทุกวิชา

Kemp (1968) สรุปคุณค่าของสไลด์ไว้ดังนี้

1. สามารถใช้สอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้
2. จัดเรียงลำดับภาพได้ใหม่ตามความเหมาะสม
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิตสไลด์ต่ำ และเครื่องฉายมีราคาถูก
4. มีน้ำหนักเบา ขนาดกะทัดรัด สะดวกต่อการใช้และการเก็บรักษา

Hass and Packer (1964) กล่าวถึงคุณค่าสไลด์ต่อการสอนไว้ดังนี้

1. สามารถรวบรวมจุดสนใจของผู้เรียน
2. ได้รับความสนใจของผู้เรียน
3. ช่วยส่งเสริมบทเรียน
4. ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้
5. ช่วยให้ผู้เข้าได้เมื่อต้องการ
6. ใช้เสนอบทเรียนใหม่ๆ ต่อไป
7. ครูและนักเรียนสามารถทำงานร่วมกัน

2.4.3 ข้อดี - ข้อจำกัดของสไลด์

ประทีน คล้ายนาค (2527) ได้กล่าวถึงข้อดีของสไลด์ดังนี้ คือ

1. นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองโดยการใช้เทปบันทึกเสียงประกอบ

คำบรรยาย

2. ใช้ศึกษาได้ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อยและรวมกันทั้งชั้น
3. สามารถฉายให้ดูซ้ำได้หลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจ
4. ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
5. ช่วยให้ผู้เรียนจำสิ่งต่างๆ ได้นาน
6. ช่วยให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
7. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมต่างๆ ได้
8. นำไปใช้ร่วมกับสื่ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. ใช้ได้กับทุกวิชา
10. ทำให้บทเรียนมีความหมายมากขึ้น นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีและถูกต้อง

มากกว่าฟังอย่างเดียว

11. สามารถตัดและต่อเติมเนื้อหาบางตอนได้หมดในกรณีที่เป็นภาพ หรือบางตอน

สำสมัยจึงทำให้สไลด์ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

12. สไลด์มีขนาดเล็กทำให้เก็บรักษาและนำไปใช้ตามสถานที่ต่างๆ ได้สะดวก
13. การทำสไลด์เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับความสะดวกและประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อจำกัดข้อสไลด์

1. เนื่องจากสไลด์เป็นภาพนิ่งจึงไม่สามารถแสดงให้เห็นปฏิบัติการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันได้

2. การเรียงลำดับของภาพอาจทำให้สับสน จึงต้องใส่หมายเลขและเครื่องหมายบนกรอบสไลด์ให้ชัดเจนและถูกต้อง เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นขณะฉายได้

กิดานันท์ มลิทอง (2536) ได้กล่าวถึงข้อดีของสไลด์ดังนี้ คือ

1. ผลิตได้ด้วยคนเพียงคนเดียวเพียงแต่คนนั้นถนัดรูปเป็นก็สามารถผลิตสไลด์ได้
2. สไลด์ให้ภาพที่เป็นสีธรรมชาติตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
3. การเรียงลำดับสไลด์สามารถสับเปลี่ยนได้ง่ายเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา และ

ความต้องการเฉพาะครั้งคราว

4. สไลด์สามารถเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย (Update) ทันต่อเหตุการณ์ได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือเครื่องใช้ราคาแพงในการผลิต

5. ผู้บรรยายสามารถควบคุมเวลาในการบรรยายสไลด์แต่ละแผ่นให้ยาวนานเท่าไรก็ได้จึงทำให้สามารถยืดหยุ่นในการใช้ได้อีก

6. สไลด์มีขนาดเล็ก สะดวกต่อการเก็บรักษา

7. สไลด์สามารถผลิตได้โดยมีราคาถูก

ข้อจำกัดของสไลด์

1. ต้องฉายในห้องที่มีมืดพอสมควร

2. การถ่ายทำชุดสไลด์ที่ดีต้องมีการวางแผนทบทวน (Script) การถ่ายทำ และการจัดลำดับภาพเป็นชุด

3. สไลด์ไม่สามารถแสดงการเคลื่อนไหวได้

4. การฉายสไลด์มักไม่สะดวกสำหรับผู้ฉายที่ต้องไปยืนบรรยายอยู่หน้าชั้น

Ronal (อ้างถึงงาน พัชรศักดิ์ ชีระกุล, 2536) ได้แสดงข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของสไลด์ไว้ดังนี้

ข้อได้เปรียบ

1. ภาพสไลด์จะทำให้สีสิ่งที่สวยงาม

2. ภาพสไลด์สามารถทำเพิ่ม (copy) ขึ้นได้ด้วยคุณภาพที่ยังดีเหมือนต้นฉบับ

3. ภาพสไลด์สามารถเก็บรักษาและนำออกมาใช้ได้ง่าย พกพาสะดวก เพราะมีขนาดเล็กไม่ใหญ่โตเกินไป

4. ภาพสไลด์สามารถสร้างสรรค์ให้ใกล้เคียงข้อมูลได้ง่าย

5. ภาพสไลด์สามารถนำเสนอได้ด้วยการทำเทคนิคพิเศษ ซึ่งจะช่วยให้ภาพน่าสนใจมากขึ้น

6. การนำเสนอ ในเรื่องที่ต้องการเน้นในสิ่งที่ถูกต้อง การนำเสนอด้วยสไลด์จะประหยัดที่สุดในการที่จะทำให้ผู้เรียนแยกแยะสิ่งที่แท้จริงคืออะไร

ข้อได้เปรียบแง่ของการสอน

1. สามารถเพิ่มหรือลดจำนวนสไลด์ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และเพื่อให้เหมาะสมกับบทเรียนในการนำเสนอแต่ละครั้งของผู้สอน

2. ผู้สอนสามารถถอยหลังหรือเดินหน้า เพื่อย้ำสิ่งที่สำคัญในระหว่างการสอนได้

3. ภาพสไลด์มีขนาดใหญ่เมื่อฉายขึ้นจอ ผู้เรียนสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และ
ทั่วถึงเหมาะที่ผู้สอนจะวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ได้และไม่ได้ในภาพให้ผู้เรียนเห็นและฟัง

4. สไลด์สามารถเสริมคำบรรยายของครูได้ด้วยการใช้ร่วมกับโปรแกรมเทปเสียง
ข้อเสียเปรียบของสไลด์

1. การนำเสนอด้วยสไลด์นั้น จำเป็นต้องห้ไฟลง ห้องเรียนก็จะสลัวๆ อาจเป็นปัญหา
แก่ผู้เรียนที่อาจต้องการบันทึกสิ่งที่สำคัญ หรืออ่านเรื่องราวประกอบตอบคำถาม

2. ขบวนการสร้างฟิล์มสไลด์ ถึงขั้นนำมาใช้ได้นั้น จะช้าหรือเร็วมักจะขึ้นอยู่กับบริการ
ล้างภาพต่างๆ

3. การที่สไลด์มีขนาดต่างๆ กันนั้นเป็นสิ่งที่ได้เพราะสามารถเลือกใช้งานได้ตรงกับวัตถุ
ประสงค์ แต่ก็อาจจะเป็นปัญหาแก่ผู้สอนได้เช่นกัน ในกรณีที่ผู้สอนถูกเชิญไปสอน

2.4.4 การผลิตสไลด์ประกอบการเรียนการสอน

วารินทร์ รัชมีพรหม (2529) การผลิตสไลด์ประกอบเสียงที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
การมีขั้นตอนในการผลิตดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การเขียนบท (Scripting)
3. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และฟิล์ม (Material and film)
4. การจัดทำกราฟิกและชื่อเรื่อง (Graphics and titles)
5. การถ่ายภาพสไลด์ (Exposure)
6. การทำเทคนิคพิเศษ (Special effect in slide)
7. การสร้างฟิล์มสไลด์ เข้ากรอบ เก็บรักษา และจัดหมวดหมู่ (Processing,
mounting, storage and filing)

8. การทำสำเนา (Duplicating)

9. การบันทึกเสียงประกอบ (Tape recording)

2.4.4 สไลด์เสียง

การนำเสนอเรื่องราว โดยใช้อุปกรณ์สไลด์จะสื่อความหมายให้ผู้รับรู้เรื่องราว
ได้ดีตาม หากแต่การรับรู้และการตีความหมายจากภาพๆ เดียวกันย่อมมีความแตกต่างกัน
ตามประสบการณ์ของแต่ละคน ฉะนั้นการจะให้ผู้รับรู้เรื่องราว ตรงตามวัตถุประสงค์

ของผู้นำเสนอ ก็จำเป็นต้องใช้เสียงบรรยายประกอบกับการดูภาพสไลด์ และหากมีการบันทึกเสียงที่ดีๆ แล้วยิ่งเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น

วริดา วิศวบุญตร (2517) สไลด์เสียง เป็นสไลด์ชุดที่ถ่ายทำเป็นเรื่องราวจะมีจำนวนสไลด์มากน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง ประสบการณ์และวัยของผู้ดู โดยมีคำบรรยายภาพ บันทึกลงบนเทปบันทึกเสียงอาจจะมีทั้งเพลง หรือเสียงประกอบ แล้วนำเทปบันทึกเสียง คำบรรยาย และสไลด์มาทำซิงโครไนซ์(Synchronized) เพื่อที่จะให้ภาพที่ปรากฏบนจอ กับคำบรรยายสอดคล้องกันตามที่ต้องการ สไลด์จะเปลี่ยนภาพได้เองตามช่วงเวลาทีบันทึกสัญญาณไว้

วารินทร์ รัชมีพรหม (2531) สไลด์เสียง หมายถึงสไลด์ชุดเรื่องราวใด เรื่องราวหนึ่งโดยอาจเป็น เรื่องสั้น หรือเรื่องยาวก็ได้ ซึ่งจะมีเทปเสียงคำบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบที่มีความสัมพันธ์กับภาพสไลด์ที่นำเสนอบนจอ เพื่อให้ผู้ดูเกิดความสนใจ และตั้งใจฟังมากยิ่งขึ้น

การนำเสนอสไลด์เสียงใช้เทปคำบรรยายเปิดพร้อมเครื่องฉายสไลด์ (Slide tape programmes, slide synchronizer) เป็นการบันทึกเสียงผู้บรรยายสั้นๆ หรือ จะมีเสียงดนตรีประกอบด้วยก็ได้ ลงบนเทปเสียงแล้วใช้เปิดในการนำเสนอพร้อมกับฉายสไลด์ควบคู่ไปด้วย จะใช้กับสไลด์ชุดที่ต้องบรรยายเรื่องเดียวกันซ้ำหลายๆ ครั้งและเนื้อหาสาระไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ เช่น สไลด์เสนอความรู้ต่างๆ เป็นต้น

วารินทร์ รัชมีพรหม (2531) ได้กล่าวถึงการนำสไลด์ประกอบเสียงไปนำเสนอ จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ทั้งทางหูและทางตาไปพร้อมๆ กัน ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น และมีความเข้าใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้สไลด์ประกอบเสียงยังมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนในหลายๆ ด้าน

1. เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นสนใจมากขึ้น
2. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพและเสียงสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องราวต่อเนื่องก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3. ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง ภาพและเสียงประกอบย่อมทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และยาวนานกว่าการใช้สื่อเพียงอย่างเดียว

4. สไลด์ประกอบเสียงสามารถนำมาเป็นสื่อที่ใช้เรียนเพียงคนเดียว เรียนเป็นกลุ่มเล็ก หรือเป็นกลุ่มใหญ่ได้
5. สามารถนำมาดูซ้ำได้เมื่อต้องการเพื่อทบทวนเตือนความจำหรือเพื่อการประเมินผล
6. ทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นเวลานานกว่าสื่อประเภทอื่น และยังก่อให้เกิดความรู้สึกว่าผู้เรียนได้มีประสบการณ์ร่วมกัน
7. สไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตขึ้นโดยมีหลักการที่ตีวางแผนเป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยา อยู่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
8. สไลด์ประกอบเสียงสามารถทำสำเนาแจกจ่ายไปตามที่ต่างๆ ได้ทำให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลได้เรียนรู้เรื่องนั้นได้เท่าเทียมกัน

สุวิทย์ จิตต์บรรณีย์ชัย และคณะ (2535) ในการนำเสนอสไลด์ประกอบกับเครื่องเล่นเทประบบ Synchronizer จะสะดวกมากเครื่องจะเล่นเทปเสียงบรรยายโดยจะส่งสัญญาณ ซึ่งทำการบันทึกไว้พร้อมคำบรรยายก่อนแล้ว ไปยังเครื่องฉายสไลด์เพื่อเปลี่ยนภาพให้สัมพันธ์กัน โดยผู้ฉายไม่ต้องคอยควบคุมการฉายด้วยตนเอง เครื่องจะทำหน้าที่ควบคุมสไลด์ให้ดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง การใช้สไลด์ประกอบเสียงในระบบเทป Synchronizer จะให้อารมณ์เข้าใจชวนให้ติดตามเพราะได้เห็นทั้งภาพฟังเสียงบรรยายพร้อมดนตรีประกอบ หรือเสียงประกอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันโดยไม่สะดุดหยุดลง

สไลด์ที่ต้องการแสดงสื่อความหมายด้วยเสียง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าใจให้ติดตามเสียงที่นำมาประกอบสไลด์แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ คือ

1. เสียงบรรยายคือ เสียงที่ทำหน้าที่อธิบายรายละเอียดเรื่องราวบางอย่างที่ภาพไม่สามารถบอกไว้หรือเป็นการช่วยเสริมให้กับภาพ ภาษาที่ใช้ขึ้นอยู่กับลักษณะกลุ่มผู้ดู
2. เสียงประกอบคือ เสียงที่ช่วยให้การนำเสนอสไลด์มีความสมจริงดูเป็นธรรมชาติ เช่น การใส่เสียงฟ้าร้องฟ้าคะนอง การใช้เสียงประกอบควรเลือกเสียงที่มีความน่าเชื่อถือ และเป็นจริง คำนึงถึงความสัมพันธ์กับภาพเสมอ
3. เสียงดนตรี เป็นเสียงที่ช่วยเสริมสร้างอารมณ์ให้ผู้ดูคล้อยตามเรื่องราวที่นำเสนอ นอกจากนี้เสียงดนตรียังสามารถบ่งบอกว่าเรื่องราวที่กำลังดำเนินไปนั้นอยู่ ณ แห่งไหนใด เช่น เสียงแคนบอกบรรยายภาพของภาคอีสาน เป็นต้น
4. เสียงพูดหรือคำสัมภาษณ์ เป็นอีกเสียงประกอบหนึ่งที่ช่วยเพิ่มความน่าสนใจความเหมือนจริงให้กับสไลด์ชุด

2.5 การสอนโดยใช้สไลด์เสียง

2.5.1 การเลือกสไลด์เสียงประกอบการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) ได้กล่าวว่า การสอนโดยใช้สไลด์ต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสไลด์ให้สอดคล้องในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะสอน
2. ต้องเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ต้องเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน
4. เนื้อหาน่าสนใจ ทันสมัยและถูกต้อง
5. เทคนิคการผลิตดี
6. สามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน
7. ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เรียนได้ดีที่สุด

ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (2533) เนื่องจากสไลด์เป็นสื่อที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นภาพ และต้องการศึกษารายละเอียดของแต่ละส่วน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จึงพิจารณาหลักในการเลือก คือ

1. มีเนื้อหาเฉพาะสื่อที่จำเป็น
2. ให้อยู่ในขนาดและจำนวนพอเหมาะ
3. คุณภาพในการถ่ายทำดีทั้งความคมชัดและการประกอบภาพ
4. มีความถูกต้องทั้งในแง่การศึกษาและศิลปะ
5. สีสันธรรมชาติและน่าพอใจ
6. ภาพถูกจัดไว้เป็นชุด
7. มีการลำดับภาพที่ต่อเนื่อง
8. มีการต่อเนื่องของภาพที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอน
9. ขนาดของหัวเรื่องและคำบรรยายมีความเหมาะสมชัดเจน

ณัฐศักดิ์ ธีระกุล (2536) ได้กล่าวว่า การสอนโดยใช้สไลด์ต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสไลด์ให้สอดคล้องในการเรียนการสอน ดังนี้

1. เลือกให้ตรงกับเรื่องและเนื้อหาที่สอน
2. ต้องเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
3. เนื้อเรื่องถูกต้อง มีความเป็นจริงและทันสมัย
4. เทคนิคการสร้างต้องดี

5. การดำเนินเรื่องดี มีคำบรรยายชวนคิด อักษรบรรยายชัดเจน
6. ลักษณะของเรื่องต้องจูงใจนักเรียนมีส่วนร่วม
7. การนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เนื้อหาวิชา จะคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปหรือไม่

Dale (1969) ได้กล่าวว่า การสอนโดยใช้สไลด์ต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสไลด์ให้สอดคล้องงานการเรียนการสอนดังนี้

1. สามารถให้แนวคิดที่ถูกต้อง
2. สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องงานเรื่องที่เรียนได้
3. เหมาะสมกับวัย ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสม
5. มีข้อเสนอแนะต่างๆ สำหรับครู
6. สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาทางความคิด
7. คุ้มค่ากับเวลาและการลงทุนหรือไม่

2.5.2 การใช้สไลด์เสียงประกอบการสอน

นิพนธ์ ศุภบริดี (2521) ได้กล่าวถึง การใช้สไลด์ประกอบการสอน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เตรียมนักเรียน บอกถึงจุดมุ่งหมาย และสรุปปัญหาที่จะศึกษาไว้ความสนใจของนักเรียนด้วยการชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากสไลด์ และบทเรียน เน้นจุดสำคัญที่นักเรียนควรสนใจเป็นพิเศษระหว่างฉายสไลด์ อาจบอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้าว่าหลังจากดูสไลด์แล้วจะมีการซักถาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจมากขึ้น
2. การใช้วัสดุอื่นร่วมกับสไลด์ ควรเลือกสื่อที่เป็นเรื่องเดียวกันและอธิบายตามลำดับจากเรื่องง่ายไปหายาก
3. ควรฉายสไลด์แต่ละภาพไว้นานพอควรที่จะให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจ แต่ไม่ควรฉายนานเกินไป
4. ภายหลังจากฉายสไลด์เสร็จ ควรให้นักเรียนสรุปและอภิปรายเนื้อหาตามลำดับ
5. ครูควรทดสอบนักเรียนหลังจากการอภิปรายและสรุปเนื้อหาแล้ว การทดสอบอาจเป็นแบบปากเปล่าหรือแบบเขียนก็ได้ โดยใช้เวลาสั้นๆ วัดในจุดที่สำคัญของเนื้อหา
6. หลังจากวัดผลแล้ว ครูควรนำข้อผิดพลาดมาแก้ไขและสอนซ้ำทันที และอาจฉายสไลด์อีกครั้งก็ได้

7. ครูควรเก็บแผ่นสไลด์ไว้เป็นหมวดหมู่ โดยเรียงลำดับภาพไว้เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ในครั้งต่อไป เพื่อไม่ให้แผ่นสไลด์ที่มีอยู่สูญหายและสับสน ควรเก็บแผ่นสไลด์ไว้ในกล่อง หรือที่เก็บสไลด์โดยเฉพาะก็ได้

บันทึก ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525) ให้คำแนะนำการใช้สไลด์ประกอบคำบรรยายการสอนไว้ดังนี้

1. การเตรียมการสอนของครู

- ครูต้องพิจารณาเนื้อเรื่องตรงกับความต้องการมากที่สุด
- ทำความเข้าใจงานคู่มือเรื่องนั้นๆ ก่อน
- ฉายสไลด์ดูก่อนที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน
- กำหนดกิจกรรมไว้ล่วงหน้าว่าจะให้ผู้เรียนทำอะไรบ้างหลังจากได้ศึกษาจากสไลด์แล้ว

2. การฉาย

1) ก่อนฉาย

- ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องในสไลด์ที่ทำการฉาย
- แนะนำเนื้อหาให้ผู้เรียนทราบและมีอะไรที่ต้องทำความเข้าใจเป็นพิเศษ

2) ขณะฉาย อธิบายที่ละภาพ

3. หลังการฉายจบ

- ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ดูจากสไลด์
- มอบหมายงานให้ผู้เรียนปฏิบัติศึกษาเพิ่มเติม
- จัดให้มีการทบทวนการฉายอีกครั้งหากมีความจำเป็น
- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น ตอบปัญหา หรือทำกิจกรรม

วารินทร์ รัชมีพรหม (2531) ในการที่จะนำสไลด์มาประกอบการสอนให้เป็นที่น่าสนใจนั้น เป็นเรื่องสำคัญมากจึงควรจะทำให้มีการดำเนินการอย่างดี สิ่งที่ต้องคำนึง คือ

1. เรียงสไลด์ให้ถูกต้องในถาดใส่สไลด์ (Tray) โดยให้หมายเลขเป็นไปตามลำดับ
2. ลองฉายสไลด์ดูก่อนพร้อมซ้อมการพูดบรรยายประกอบสไลด์
3. จับเวลาในการฉายสไลด์เพื่อกำหนดและรักษาเวลาในการนำสไลด์ประกอบการสอน
4. จัดตั้งเครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นเทปเสียง จอฉาย ไว้ในห้องเรียนให้เรียบร้อย

ห้องที่ใช้ควรให้มีคพอสสมควร

5. ตรวจสอบเครื่องมือทุกอย่างพร้อมหรืออยู่ในสภาพที่ดีหรือไม่
6. มีความมั่นใจในการที่จะฉายสไลด์ประกอบเรื่องราวนั้น และเข้าห้องสอนที่ต้องใช้สไลด์ประกอบก่อนเวลาเล็กน้อย
7. เริ่มต้นสไลด์ชุดและลงท้ายด้วย Black slide เพราะแสงจ้าบนจอภาพอาจทำให้รบกวนสายตาผู้เรียน
8. ภาพควรทำให้เต็มจอ
9. ใช้ Remote control เพื่อจะได้ยืนอยู่ห่างเครื่องควบคุมสไลด์กับผู้เรียนและสะดวกต่อการอธิบาย

10. อย่าฉายสไลด์ภาพใดภาพหนึ่งนานเกินไป ผู้เรียนจะเบื่อหน่ายและสไลด์อาจร้อนแรงจ่อเสียหาย

11. เมื่อฉายภาพสุดท้ายควรเปิดไฟในห้องก่อนที่จะเลื่อนภาพสุดท้ายออก

อังกุล ศรีจันทร์พงศ์ (มบป.) ได้กล่าวถึง เพื่อให้การสอนโดยใช้สไลด์เกิดประโยชน์อย่างมากที่สุด และเพื่อป้องกันความผิดพลาดต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการสอน ซึ่งมีสไลด์ประกอบนั้น ควรมีการเตรียมหรือตรวจสอบสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบสไลด์แต่ละ Frame ว่าตรงตามคำบรรยายที่เตรียมไว้หรือไม่ หากเครื่องหมายลำดับหมายเลขของแต่ละอันไม่ชัดเจน
 2. จัดสไลด์โดยเรียงลำดับไว้เป็นชุด และอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง
 3. ติดตั้งเครื่องฉายสไลด์ และจอฉายภาพอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม
 4. ตรวจสอบสภาพของห้องเรียน ความเหมาะสมของการจัดโต๊ะเรียน เหมาะสมหรือไม่
 5. การทำให้แสงสว่างในห้องเรียน มีการควบคุมเพื่อให้ห้องเรียนอยู่ในสภาพที่มีพอสำหรับการฉายสไลด์
 6. ในห้องเรียนมีการระบายอากาศเพียงพอหรือไม่
 7. ตรวจสอบและทดสอบเสียก่อนว่า เครื่องฉายสไลด์ยังอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีหรือไม่
- เมื่อเสร็จสิ้นการเตรียมและตรวจสอบสิ่งต่างๆ ดังกล่าวแล้ว จึงจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. หลังจากนักเรียนเข้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว ครูควรกล่าวนำเรื่องที่กำลังจะเรียนกันต่อไป และพยายามเร่งเร้าให้นักเรียนสนใจ และเน้นสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนสนใจ และสังเกตเป็นพิเศษในสไลด์ที่จะฉายต่อไปนั้น

2. การฉายสไลด์และการบรรยาย เริ่มจากสิ่งที่ยากกว่าเป็นต้นไปให้เป็นลำดับที่ไล่ขึ้นตอน ไม่ควรฉายภาพกลับไปกลับมา การฉายสไลด์แต่ละภาพ ต้องใช้เวลาเพียงพอให้นักเรียนที่จะสังเกตหรือดู แต่ต้องไม่นานเกินกว่าที่ความร้อนจากเครื่องฉายสไลด์จะไหม้ฟิล์มสไลด์เสียก่อน

3. หลังจากได้ฉายสไลด์จบลง ครูอาจให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูตั้งคำถามถามนักเรียน หรือให้มีการอภิปราย หรือมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ครูเตรียมไว้

4. การฉายสไลด์ อาจใช้เป็นส่วนหนึ่งในการทดสอบนักเรียนว่า เข้าใจบทเรียนได้ดีเพียงไร โดยให้นักเรียนทำข้อทดสอบที่ครูเตรียมไว้

5. ถ้าพบว่านักเรียนยังบกพร่องในเรื่องอะไร ครูอาจนำสไลด์มาฉายทบทวนใหม่ในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ

2.6 การสอนตามคู่มือครู

2.61 ความหมายของคู่มือครู

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ (2538) ได้กล่าวถึง คู่มือครูหมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อเสนอแนะแนวทางการสอนเป็นรายบทเรียน ใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน ครูผู้สอน สามารถนำไปดัดแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของนักเรียนได้

บันสือ พญะวัน (2522) ได้กล่าวถึง คู่มือครูหมายถึง การขยายเนื้อหาวิชาของหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะละเอียดกว้างขวาง พอที่จะเป็นแนวการสอนของครูให้เหมาะสมกับสภาพแห่งท้องถิ่นได้ คู่มือครูอาจมีหลายแบบ คือ

1. คู่มือครูรายวิชา เป็นกรเสนอแนะวิธีสอนวิชาต่างๆ เป็นรายวิชาและระดับชั้นอย่างกว้างๆ เช่น คู่มือครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คู่มือครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับประถมศึกษา

2. คู่มือครูสอนรายวิชาและรายชั้น เป็นการเสนอแนะรายละเอียดมากกว่าประมวลการสอน เสนอแนะการสอนเป็นรายบทเรียนไว้เฉพาะ เช่น คู่มือครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. คู่มือครูสอนรายชั้นเรียน ยังจัดทำเป็นส่วนน้อย จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูสอนเป็นรายชั้นเรียน มีครบทุกหมวดวิชา เสนอแนะการสอนกว้างๆ หลายวิธีการ

แยกกิจกรรมแห่งวิชาไว้เป็นตอนๆ หรืออาจใช้วิธีเสนอแนะวิชาเดียวหนึ่งปีแก่กันวิชา แล้ว
นำไปสู่วิชาปวรีการโดยสัมพันธ์กัน วางแผนการสอนกว้างๆ เป็นรายเดือน รายสัปดาห์ ทั้งนี้
ครูผู้สอนจะมองเห็นขอบเขตจุดประสงค์แห่งการสอน เลือกกิจกรรมและวิธีสอนตามที่เห็น
ว่าเหมาะสม เช่น แผนการสอนสำเร็จรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.6.2 องค์ประกอบในการจัดทำคู่มือครู (บันลือ พงษ์ตะวัน, 2522)

1. จุดประสงค์ของวิชาและผลที่คาดว่าจะได้รับ
2. ขอบข่ายและธรรมชาติของเรื่องที่จะสอน
3. ข้อเสนอแนะแนวทางเฉพาะเรื่อง กิจกรรมวิธีสอน การประเมินผลแต่ละบทเรียน
4. ภาคผนวก เช่น กิจกรรมที่เสนอแนะไว้ แสดงรายละเอียด แผนผัง แผนภูมิที่ครู

จะปฏิบัติตามได้

5. หนังสือแบบเรียน หนังสือคำประกอบที่ประกอบการเรียน

2.6.3 แผนการสอน

ความหมายของแผนการสอน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ (2538) ได้กล่าวถึง แผนการสอน
หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักครูใช้เป็นเครื่องมือจัดการเรียนการสอน
แต่ละครั้ง ให้นักครูวัดผลประสงค์

สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527) ได้กล่าวถึง แผนการสอนหมายถึง เอกสารที่นำ
รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตรแก่ครู ซึ่งครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้ เพราะ
บอกรายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อ
การเรียน การวัดผลของแต่ละเรื่องที่จะสอน และบอกจำนวนคาบที่ใช้สอน

จากความหมายของแผนการสอนดังกล่าวมา แผนการสอนเป็นเสมือนอาวุธคู่มือครู
การเตรียมแผนการสอนได้ดีและรัดกุม เป็นการทำให้เกิดการเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์
ตัวครูเองต้องคิดหาวิธีการสอน ให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาและเนื้อหา คำนึงถึงการจัดหา
อุปกรณ์ที่จะช่วยสำหรับการดำเนินการสอนเป็นไปด้วยดี นักเรียนเกิดความเข้าใจ และใช้วิธีวัดผล
ที่ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการวางแผนการสอน มีดังนี้คือ

1. ศึกษาหลักสูตร
2. ความมุ่งหมายของวิชาที่สอน ต้องทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ให้ชัดเจน

3. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสอน โดยคำนึงถึงอายุ สติปัญญา ความพร้อม ของผู้เรียน

4. ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแจ่มแจ้ง
 5. เลือกวิธีสอนที่ให้ประโยชน์มากที่สุดสำหรับเรื่องนั้น
 6. เลือกอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม
 7. กำหนดกิจกรรมต่อเนื่อง
 8. เลือกทำกำหนดการสอนแบบง่ายๆ ชัดเจน
 9. วัดผลและประเมินผลทุกครั้งที่สอน สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ความสำคัญของแผนการสอน

1. ใช้เป็นแนวทางในการทำกำหนดการสอนเพื่อให้สอนได้สะดวก
 2. ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้ไม่มีประสบการณ์การสอน
 3. ช่วยให้การสอนของครูเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร
 4. ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้มีเทศรู้สู่ทางที่จะแนะนำ ตลอดจนให้ความร่วมมือสนับสนุน
 5. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้
- 2.6.4 การเขียนแผนการสอน

สุพรรณี่ มีเทศน์ (2539) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการเขียนแผนการสอนถึงแวดล้อมศึกษาไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร
2. ลำดับความคิดรวบยอด
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. กำหนดสื่อการเรียนการสอน
6. วัดและประเมินผลการเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2539) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการเขียนแผนการสอนมีโครงสร้างดังนี้ คือ

1. ชื่อเรื่อง ในส่วนแรกของแผนการสอนทุกแผนให้ระบุระดับชั้นที่จะสอน ชื่อหน่วย ชื่อหน่วยย่อย ชื่อเรื่อง จำนวนคาบทั้งหน่วย และจำนวนคาบเวลาที่ใช้สอน

2. สรุปเนื้อหา ทุกเรื่องให้สรุปเนื้อหา หรือแนวคิดของเรื่องนั้นๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสอนบทเรียนนั้นๆ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการเขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้ครอบคลุมทั้งพฤติกรรม พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำเสนอแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างละเอียด ระบุขั้นตอนการสอนของครู ตั้งแต่เริ่มนำเข้าสู่วิธีเรียน ให้นักเรียนทำกิจกรรม จนถึงการสรุปบทเรียน
5. สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะต้องจัดหาหรือผลิตสื่อที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
6. กิจกรรมที่นักเรียนได้ฝึก
7. การประเมินผล ได้กำหนดโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เสียง

ผลการเรียนโดยการใช้สไลด์เสียงในการเรียนการสอน จะช่วยให้เกิดมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ สร้างความประทับใจ และความสนใจในบทเรียนทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังจากเอกสารงานวิจัยที่ได้แสดงไว้

กาญจนา สุเมธ (2534) ได้ศึกษาผลของสิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ก่อนการเสนอสไลด์เทปที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง น้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่มีสิ่งช่วยจัดมโนทัศน์แบบเรื่องย่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำสูงสุด รองลงมา คือการเสนอสไลด์เทปที่มีสิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ แบบโครงเรื่อง การเสนอสไลด์เทปที่มีสิ่งช่วยจัดมโนทัศน์แบบคำถามเชิงอัตนัย และกลุ่มที่เรียนจากการเสนอสไลด์เทป ที่ไม่มีสิ่งช่วยจัดมโนทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำต่ำที่สุด

อาสี ศิริชัย (2535) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้บทเรียนสไลด์ประกอบเสียง เรื่องสมการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้บทเรียนสไลด์ประกอบเสียง เรื่องสมการ หลังเรียนซ่อมเสริมสูงกว่าก่อนเรียนซ่อมเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บัญชา สิงจานุสงค์ (2536) ได้ทำการวิจัย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้สไลด์เทปสอนคำศัพท์ก่อน และระหว่าง อ่านเนื้อเรื่อง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ที่เรียนโดยการนำสไลด์เทปสอนคำศัพท์ก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง และระหว่างอ่านเนื้อเรื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏว่า ผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของทั้ง 2 กลุ่ม ที่เรียนจากการนำสไลด์เทปสอนคำศัพท์ ก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง กับกลุ่มที่ใช้สไลด์เทปสอนคำศัพท์ระหว่างการอ่านเนื้อเรื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แพรวพรรณ พงษ์สุภา (2536) ได้ศึกษาการสร้างสไลด์เทปประกอบเสียง เรื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากสไลด์เทปประกอบเสียง เรื่องผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่าไม้ ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปประกอบเสียง และกลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป ประกอบเสียงมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 28.56 และกลุ่มนักเรียนที่เรียน จากการสอนตามปกติมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 23.26 ผลต่างของค่าคะแนน เฉลี่ยการทดสอบก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปประกอบเสียง เรื่องผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่าไม้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 ผลงานวิจัยของต่างประเทศ

Murray (1974) ได้ทำการวิจัยการนำสไลด์เทปโปรแกรมเพื่อเสริมการปฏิบัติตาม สุขนิสัยที่ถูกต้อง 15 ประการ โดยชั้นนักเรียนระดับ 1-3 ได้ทำการทดสอบก่อนการทดลอง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และศึกษาเป็นรายบุคคลโดยนำสไลด์เทปโปรแกรมประมาณ 9 นาที แล้ว ทำการทดสอบหลังการทดลองด้วยการสัมภาษณ์อีกครั้ง ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนเพิ่ม การปฏิบัติสุขนิสัยในการแปรงฟันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพิ่มการปฏิบัติสุขนิสัย ในการล้างมือล้างหน้า หวีผม และการอาบน้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Emling (1975) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ทันตแพทย์ปีที่ 2 จาก 6 สถาบัน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเรียนโดยเข้าฟัง คาบบรรยายในชั้นเรียน กลุ่มที่ 2 เรียนโดยเข้าทบทวนโปรแกรมตามตำรา และกลุ่มที่ 3

เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสไลด์เทป ผลการวิจัยปรากฏว่า การเรียนด้วยตัวเองโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสไลด์เทป แตกต่างจากการเรียนด้วยโปรแกรมตามตำรา และการสอนแบบบรรยาย ทดสอบความคงทนในการจำหลังจาก 1 เดือนต่อมา ผลความคงทนในการจำของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่เรียนโดยบทเรียนโปรแกรมทั้งสองชนิดใช้เวลาน้อยกว่ากลุ่มที่ฟังคำบรรยายในชั้นเรียน

Jones (1975) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการเรียนจากการใช้ชีวิตทัศน และ การสอนโดยใช้สไลด์เทปสำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคลของผู้ช่วยสอน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้สไลด์เทป และอีกกลุ่มเรียนด้วยตนเองโดย ใช้ชีวิตทัศนใช้แบบทดสอบ 3 แบบ แบบทดสอบก่อนทดลอง แบบทดสอบหลังทดลอง แบบทดสอบหลังทดลองแล้ว 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า การทดสอบหลังการทดลองกลุ่มที่เรียนโดยสไลด์เทปมีผลการเรียนที่สูงกว่า กลุ่มที่เรียนโดยชีวิตทัศน และผลการทดสอบหลังการทดลองแล้ว 6 สัปดาห์ ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

Jesky และ Berry (1991) ได้ศึกษาผลกระทบจากภาพที่ซับซ้อนกับรูปแบบ การเรียนรู้ในการจำภาพโดยใช้สไลด์ 3 แบบ คือ ภาพสี ภาพขาวดำ และภาพลายเส้น กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ตามรูปแบบการเรียนรู้คือ Field-dependent, Indeterminate และ Field-independent พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจะเรียนได้ดีในสไลด์ที่เป็นภาพสี และแต่ละกลุ่ม เรียนรู้ภาพสีไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้สไลด์ประกอบเสียงและสไลด์เทปโปรแกรม เป็นสื่อที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนได้ รวดเร็วและสะดวกในการใช้ สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน อธิบายเรื่องราวให้เข้าใจง่าย มีความคงทนในการจดจำเรื่องราวได้ดี